

Република Македонија
Министерство за здравство

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
СОБРАНИЕ
НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
СКОПЈЕ

Број	ЕДМ	Проблем	Вредност
08	5001/3		

бр. 14-11573/

11-11-2015 2015 година

Скопје

Министерство
за здравство

50-та дивизија бр 14
1000 Скопје
Република Македонија

(02) 3112 500

www.moh.gov.mk

До
Претседателот на Собранието
на Република Македонија
г.Трајко Вељаноски

Врз основа на член 46 од Деловникот на Собранието на Република Македонија,
доставувам

ОДГОВОР НА ИНТЕРПЕЛАЦИЈА

за работата на министерот за здравство Никола Тодоров, поднесена од група
пратеници од Пратеничката група на СДСМ, НСДП, ЛДП и ПДТ.

Почитуван Претседател на Собранието на Република Македонија,

Почитувани пратеници,

Најнапред би сакал да подвлечам дека поднесената интерпелација претставува
можност во законодавниот дом да ги соочиме фактите и да изнесеме конкретни
податоци за проекти и реформи реализирани во здравствениот систем.

Пратениците од опозицијата наведуваат дека болниците одамна не го заслужуваат
статусот на вистински заштитници на здравјето на луѓето. Сакам да потенцирам
дека во тек е инвестициски циклус во износ од 150 милиони евра. Во тој контекст,
во продолжение се дел од досега реализираните проекти:

- **Комплетно нов Дијагностичко-ургентен центар во рамки на Клиничка болница Тетово**, со кој значително се подигнува нивото на квалитет на здравствените услуги во овој регионален медицински центар кој покрива поширок регион во околината. Вкупната вредност на инвестицијата изнесува 191.063.368 денари.
- **Реконструкција на Општата болница во Охрид** – Извршена е реконструкција на хируршкиот блок. Вкупната вредност на инвестицијата изнесува 301.000.000 денари.
- **Реконструкција на Специјалната болница за гинекологија и акушерство во Чаир**, Скопје – Извршена е целосна реконструкција новото крило и блок Д, во вредност од 86.061.823 денари.

- **Целосна реконструкција на Специјална болница за белодробни заболувања и туберкулоза „Јасеново“ - Велес** – Извршена е целосна реконструкција на сите павиљони, надворешна канализациона мрежа, нова станица и инсталација за медицински гасови, во вкупна вредност од 126.375.433 денари.
- **Реконструкција на Психијатриската болница во Негорци, Гевгелија** - Извршена е целосна реконструкција на објектот на женското одделение и доградба на кујна и централна трпезарија во вкупна вредност од 14.375.753 денари.
- **Реконструкција на Општа болница Гостивар** - Извршена е целосна реконструкција на инфективното одделение и машкиот оддел на инфективното одделение, во вкупна вредност од 32.000.000 денари.
- **Реконструкција на Општа болница во Велес** – Извршена целосна реконструкција на објектот за одделението за физикална медицина, во вредност околу 5 милиони денари.
- **Во рамки на Универзитетска клиника за ендокринологија - Скопје**, извршено е реновирање и реконструкција на објектот на Центарот за дијабетес во вредност околу 2.5 милиони денари. Реконструкцијата опфати комплетна замена на подовите, кровот, фасадата, реконструкција на санитарните јазли, изведување на шалтери и промена на инсталација.
- **Во Здравствен дом Прилеп** е извршена замена на фасадната столарија, санација на оштетени делови на фасада и стреи, како и молерисување. Инвестицијата е во вредност околу 8.1 милиони денари.
- **Реконструкција на амбуланта во Кривогаштани** – Извршена реконструкција на објектот и замена на внатрешна и фасадната столарија, во вкупна вредност над 2.6 милиони денари.
- **Во Поликлиника Букурешт, во рамки на ЗД Скопје**, извршена е замена на внатрешна столарија, замена на подови, обработка на сидови, внатрешно и надворешно осветлување и партерно уредување. Вредноста на инвестицијата изнесува над 25 милиони денари.
- **Реконструкција, пренамена и адаптација на нов објект за Општа болница Кичево**. Предвидена е градба во две фази, од кои првата е веќе започната, додека втората фаза е предвидено да отпочне во декември оваа година. Објектот ќе биде комплетно завршен кон крајот на 2016 година. Објектот ќе содржи дијагностички центар, стационар, оддели за гинекологија и акушерство, интерна медицина, хирургија и амбулантски дел.
- **Центар за спинална хирургија – инвестиција вредна околу 40 милиони денари**. Комплетно се реконструирани две операциони сали, просторија за интензивна нега и просторот пред салите и набавена е комплетно нова опрема потребна за изведување на овие сложени интервенции. Завршена е постапката за набавка на дополнителна опрема за навигација во висина од 40 милиони денари, со што овој Центар ќе се вброи меѓу врвните центри и ќе се

овозвозможи сите интервенции од оваа област да може да се работат во Македонија.

- **Во завршна фаза е изградбата на нов објект на Институтот за белодробни заболувања кај децата – Козле.** Инвестицијата е во вредност од осум милиони евра и со неа ќе се овозможи нов простор од околу 6.500 м², организиран по примерот на најсовремените болници во Европа и во светот, кој ќе придонесе кон значително унапредување на квалитетот на здравствените услуги.

Дополнително, континуирано се работи на зајакнување на специјалностите во медицинските центри надвор од Скопје, со цел да се намали упатувањето кон Скопје, а со тоа и дополнително да се растоварат клиниките и градската општа болница.

Нова медицинска опрема е набавена и инсталирана во речиси сите здравствени установи во државата, како што се универзитетските клиники, општи и специјални болници и здравствени домови.

Вкупно досега се инвестирани над 100 милиони евра за набавка на нова, најсовремена медицинска опрема, со цел унапредување на нивото на квалитет на здравствените услуги во Република Македонија.

Нови апарати за **компјутерска томографија (КТ)** се инсталирани во општите болници во Велес, Гостивар, Охрид, Куманово, Прилеп и во Струмица, а паралелно со набавката е спроведена и едукација на кадарот.

Болницата во Велес освен со томограф, е опремена и со нов класичен рентген апарат, четири монитори за анестезија и апарат за анестезија, апарат за вештачко дишење, инкубатор за новороденчиња, стерилизатор за инструменти и за оперативна облека, како и биохемиски анализатор за болничката лабораторија.

Набавени се вкупно 4 нови апарати за компјутерска томографија, наменети за Клиниката за неврологија, Клиника за детски болести, Специјалната болница за ортопедија и трауматологија „Св.Еразмо“ и за Здравствен дом Скопје (поликлиника Јане Сандански) каде за првпат се воведува ваков тип на дијагностика.

Набавивме 70 нови амбулантни возила за службите за Итна медицинска помош низ државата, што претставува сериозно зајакнување на овие служби кои претходно функционираше со вкупно 106 возила.

Веќе се набавени 6 нови дигитални мамографи наменети за: Хируршката клиника „Св. Наум Охридски“, Штип, Куманово, Прилеп, Кочани и Велес, а дополнително отпочнавме постапка за набавка на нови мамографи за општите болници во Гевгелија, Радовиш, Кавадарци и Македонска Каменица.

Набавена е опремата за Центарот за спинална хирургија (во вредност од околу 500.000 евра), како и опрема за потребите на Клиниката за државна кардиохирургија (во вредност од околу 1.500.000 евра).

Набавени се **3 нови дигитални рентген апарати за Универзитетската клиника по хируршки болести „Св. Наум Охридски“**. Новите апарати се со помало зрачење, резултатите се снимаат на ЦД со што се овозможува дигитално да се обработува

сликата, а со тоа има подобра можност за анализа на резултатите од страна на докторите.

На Клиниката за онкологија дополнително е инсталиран и **нов линеарен акцелератор за системски тумори** (во моментот таму функционираат три акцелератори), што придонесе за намалување на времето на чекање и подобрување на терапискиот ефект.

Во **трите клинички болници во Битола, Штип и Тетово**, во изминатите неколку години е инсталирана и пуштена во употреба најсовремена медицинска опрема, како што се: апаратите за компјутеризирана томографија, за магнетна резонанца, литотрипор, ангиограф, дигитален мамограф, остео денситометар, кардиолошки ехо-апарати, гинеколошки 4Д ехо-апарати, инкубатори, апарат за безболно вадење крајници и друга медицинска опрема.

Во **насока на унапредување на работата на Градската општа болница „8 Септември“**, во изминатите неколку години е набавена нова софистицирана медицинска опрема во **вкупна вредност од 3 милиони евра**. Во јули годинава, е донесена одлука за набавка на нова и најсовремена медицинска опрема за Градската општа болница „8 Септември“ во Скопје во **вредност од два милиони евра** (121 милион денари). Министерството за здравство веќе отпочна постапка за набавка на опремата. Најголем дел од опремата се очекува да биде набавен и ставен во функција до крајот на февруари, следната година. Станува збор за опрема со која сериозно се унапредуваат повеќе специјалности во оваа болница, како што се: кардиологија, патологија, ендокринологија, урологија, трансфузија, васкуларна ултразвучна дијагностика, физикална терапија, пулмологија. **Набавен е и нов ангиограф за Градската општа болница „8 Септември“**, со кој дополнително е проширен опсегот на здравствени услуги во оваа јавна здравствена установа.

Во тек е постапката за набавка на **линеарен акцелератор за ГОБ „8 Септември“ и дигитален рентген за Специјалната болница за ортопедија и трауматологија „Св.Еразмо“ – Охрид** (вредноста на целокупната опрема е околу 386.000.000 денари).

Инаку, во **претходните години**, во рамки на големиот проект на Владата за набавка на медицинска опрема, за ГОБ 8 Септември се обезбедени и нови дијагностички, оперативни и интервентни апарати, кои опфаќаат: апарат за магнетна резонанца, компјутерски томограф, литотрипор, мамограф, како и нова апаратура за изведување различни интервенции, како што се гастроскопија, колоноскопија, бронхоскопија, апарати за испитувања на мозокот, крвните садови, мускулите и нервите.

Континуирано работиме на зголемување на бројот на обезбедени специјализации. Само за споредба, во 2004 година имало 30 специјализации, а годинава само со огласот од Медицински факултет – Скопје, се опфатени вкупно 308 специјализации и 75 супспецијализации. Меѓу нив, вкупно 191 специјализација и 56 супспецијализации се наменети за здравствени работници вработени во јавни здравствени установи, додека 117 специјализации се наменети за здравствени работници од приватни здравствени установи или невработени доктори на медицина (и 19 супспецијализации за здравствени работници од ПЗУ). Поголемиот број

обезбедени специјализации и супспецијализации се значаен чекор напред во насока на унапредување на квалитетот на знаење и стручни вештини на медицинскиот кадар, што секако придонесува за поквалитетни здравствени услуги во државата.

За првпат воведовме **практика на преземање доктори-специјалисти од приватни здравствени установи во јавни здравствени установи**, со која овозможуваме специјалистите кои преминуваат во јавното здравство, веднаш да се вклучат во процесот на третирање на пациентите во соодветната здравствена установа, со што го пренесуваат своето претходно стекнато знаење и искуство, а воедно придонесуваат кон зајакнување на капацитетот на овие здравствени установи. Досега преземени се над 150 доктори-специјалисти од приватни здравствени установи, а покрај кадровското зајакнување, отворени се и поголем број нови кабинети и воведено двосменско работење во повеќе јавни здравствени установи.

Постојано се вложува во зајакнување на човечките потенцијали во здравството, како и нивно професионално надградување и доусовршување.

Овозможивме едукација во реномирани странски медицински центри на околу 2000 здравствени работници и овозможивме специјализации на македонски доктори во странство, и тоа во Германија, Хрватска, Србија.

Паралелно, досега ангажиравме над 160 доктори-специјалисти од различни медицински области од САД да работат "рамо до рамо" со македонските доктори.

Граѓаните на кои им е потребно лекување во странство плаќаат максимум 200 евра при што осигуреното лице може да се упати на болничко лекување во странство со одобрение на ФЗОМ.

Со Законот за здравствено осигурување, од партиципација за здравствени услуги се ослободени: деца со посебни потреби, корисници на постојана парична помош, лица сместени во установи за социјална заштита или друго семејство, душевно болни лица сместени во психијатриска болница и ментално ретардирани лица без родителска грижа.

За упатувањето на лекување во странство, како и итноста на третманот и лекувањето одлучуваат исклучиво докторите, кои се врвни и еминентни стручњаци во своите области.

Значи, во случај на заболување што не може да се лекува во Македонија, осигуреникот може да се упати на лекување во земјата во која тој има можност за успешно излекување. Бројот на барањата за лекување во странство, како и бројот на извршени лекувања бележи тренд на опаѓање и тоа се должи на повеќе фактори и мерки што беа преземени минатите години, како што се: континуирано вложување во нова опрема од страна на Владата на Република Македонија и обучувањето на кадарот што ја користи, но и склучување договори на ФЗОМ со приватни болници за оние здравствени услуги што беа недостапни во јавното здравство и за кои пациентите се упатуваа во странство, како што е очната хирургија, односно зголемен е бројот на услуги што можат да се извршат во Македонија.

Министерството за здравство води посебна грижа токму за превентивната здравствена заштита и здравјето на децата, а вакцинацијата е најзначајна

превентивната мерка за заштита на здравјето на децата, спречување на појава на болест, компликации од болести и несакан исход.

Вакцините кои ги набавуваме се квалитетни и безбедни, а притоа треба да бидат исполнети предусловите - вакцината да е од реномиран производител, проверен од Светска здравствена организација, да е регистрирана во Македонија или во ЕУ, да се употребува кај децата во земјата од каде што е производителот, да има посебни сертификати. При прием, исто така, се води сметка како се вакцините чувани и транспортирани, а дури потоа предуслов е цената.

Токму во областа на имунизацијата нашата држава со добро воспоставениот систем за набавка на квалитетни и безбедни вакцини, нивно чување, дистрибуција, како и обучен и посветен кадар во службите за вакцинација – што претставува пример за висок опфат на имунизација, кој придонесува за колективен имунитет, а со тоа спречување на заразни болести во вид на епидемии.

За таа цел, уште во 2012 година донесовме долгогодишна стратегија за имунизација до 2020 година, во која се планирани идните чекори за осовременување на системот за имунизација и воведување нови вакцини, како што се вакцина против пнеумокок и рота вируси. Ги воведовме и поливалентните вакцини, коишто ќе придонесат за помалку боцкања на децата до 18 месеци, помалку посети на родителите во службите за имунизација и веруваме уште поголем опфат.

Посебно значаен сегмент на кој во континуитет е посветено Министерството за здравство е унапредувањето на репродуктивно здравје на мајките и новороденчињата.

За таа цел, секоја година се носат **превентивни програми во чии рамки како новина од минатата година** се обезбедуваат бесплатни таблети со фолна киселина и јод за сите бремени жени во насока на намалување на процентот на предвремено породувања и анемии, а докажано е помал и процентот на деца родени со ниска родилна тежина.

Исто така, во 2014 година е забележано **намалување на стапката на доенечката смртност од 9,9 на 1000 живородени**, во однос на 2013 година кога изнесувала 10,2 на 1000 живородени, како резултат на намален број на умрени доенчиња (од 237 на **233 доенчиња во 2014 година**).

Податоците покажуваат дека во последната декада, односно во цел период од 10 години, стапката на доенечка смртност во Република Македонија покажува тренд на опаѓање. Процентот на смртност може да варира од една до друга година (со одредено зголемување или намалување во однос на претходната година), но во секој случај јасно е дека стапката на доенечка смртност покажува тренд на опаѓање. Ако се анализира само ниската родилна тежина, која има значаен удел во смртноста на доенчињата во неонаталниот период, податоците покажуваат дека во развиените земји во светот, околу 6% од новородените се раѓаат со ниска телесна тежина (под 2.500 грама), а во Република Македонија тој процент изнесува 7,4%, согласно последните податоци.

Исто така, треба да се има предвид дека удел во доенечката смртност има и возраста на мајката, па така најниска стапка има кај мајките на возраст од 20-29 години, а највисока кај мајките над 40 години. Во последно време, релативно честа е појавата низ целиот свет жените да раѓаат деца по третата декада од животот, што дополнително ја обременува стапката на доенечка смртност.

Мора да се има во предвид дека доенечката смртност како феномен најпрецизно се анализира само преку трендот на опаѓање (или зголемување) на подолг период, а не со едноставна споредба на податоци од една во друга година.

За таа цел е изготвен Акциски план за неонатална смртност и формиран е Центар за хумана репродукција (се поставува софтвер за податоци од сите породувања, а посебно за смртност на новороденчиња).

- Ревидиран е Протоколот за антенатална здравствена здравствена заштита, со кој се прецизираат потребните прегледи за безбедна бременост

- Изготвен е Акциски план за подобрување и зајанување на ургентна перинатална акушерска грижа со кој се имплементираат сите светски стандарди за подобра грижа на родилката и новородените во првите денови.

- Во насока на унапредување на здравјето на мајките и новоренчињата е договорена соработка со менаџментот на Универзитетската болница „Мајчин дом“ – Софија со посебен фокус на можностите за едукација и стручно доусовршување на македонските доктори во областа на неонатологијата, имајќи предвид дека одделот за неонатологија во оваа болница е најголем од ваков вид на ниво на целата држава.

- Националниот систем за електронски евиденции во здравството – МојТермин, претставува потенцијал за успешна имплементација на повеќе активности од областа на репродуктивно здравје, меѓу кои како позначајна е електронската мајчина книшка, со цел прецизно следење и контрола на бременоста во целиот нејзин тек и заштита на здравјето на мајката и новороденчето и дистрибуција на брошура за бремени жени.

Методологија за утврдување на единствените и референтните цени на лекови.

Донесовме нова Методологија за начинот на формирање на цените на лековите, која се утврдува во споредба со цените во 12 референтни земји.

Со досегашните 8 намалувања на цените на лековите (почнувајќи 01.02.2012 година) опфатени се над 4.500 лека (од кои дел од нив и по неколку пати, па поради тоа вкупната бројка на намалени лекови е многу поголема). Вкупната остварена заштеда за здравствениот систем изнесува над 32 милиони евра - средства кои остануваат во системот и се пренаменуваат за други здравствени услуги.

Сето ова е доказ дека за разлика од претходно, кога не беше решен ниту еден значаен проблем во интерес на граѓаните на Република Македонија, од кој што бенефит ќе имаат илјадници пациенти, ние со конкретни проекти и реформи покажавме како се решаваат проблемите и барањата на пациентите, се вложуваат милиони во опрема и реконструкција и постојано се бараат начини за унапредување на квалитетот на здравствените услуги и на целиот здравствен систем во Република Македонија.

Министер,

Никола Тодоров